

Pécsi Ítéltábla

Az ügy száma: Gf.IV.40.019/2020/10.

A felperes:

Kft. (cím1.)

A felperes képviselője:

Ügyvédi Iroda (cím2., ügyintéző: Dr. Kiss Gábor Sándor ügyvéd)

Az alperesek:

Alperes1 (cím3.) I. rendű;

Alperes2 (cím4.) II. rendű

Az alperesek képviselője:

jogtanácsos1., az I. rendű alperes képviselője

jogtanácsos2., a II. rendű alperes képviselője

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

felperes (53. sorszám alatt)

A per tárgya:

támogatási szerződés fennállásának megállapítása

Az elsőfokú bíróság:

Kaposvári Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

1.G.40.021/2019/52/II. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és megállapítja, hogy a felek által 2010. augusztus 23-án megkötött, DDOP-... számú támogatási szerződés fennáll. Mellőzi a felperes perköltségben marasztalását.

Kötelezi az I. és II. rendű alperest, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 15 napon belül a felperesnek 4.500.000.- (négymillió-ötszázezer) forint elsőfokú – és 1.500.000.- (egymillió-ötszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2010. augusztus 23-án Támogatási szerződést kötött az I. rendű alperes jogelődje nevében eljáró II. rendű alperesi jogelőd közreműködő szervezettel 990.617.141 forint projekt összegben, melyből 446.957.849 forint volt a költségvetési támogatás. A szerződés tárgya a „...Fejlesztése” című projekt volt, mely megvalósítási időszakának tervezett kezdő időpontja 2010. szeptember 15.,

a fizikai megvalósulásának tervezett időpontja 2012. augusztus 22., majd többszöri módosítást követően a projekt megvalósításának szerződés szerinti végső határideje 2015. december 15. volt.

- [2] 2018. február 26-án az I. rendű alperes szabálytalansági eljárás megindításáról döntött, és a 2018. április 12-én kelt döntésében a szabálytalansági eljárást „szabálytalanság történt” megállapítással zárta le, elrendelte a Támogatási szerződéstől történő elállást, és a támogatási összeg kamatokkal emelt összegű visszakövetelését. A felperes a döntéssel szemben jogorvoslati kérelmet terjesztett elő. A másodfokú hatóság a 2018. augusztus 2-án kelt határozatával az elsőfokú döntést helybenhagyta. A II. rendű alperes ezt követően felszólította a felperest - utalva az I. rendű alperesi jogelőd jogerős szabálytalansági döntésében foglaltakra -, hogy 30 napon belül fizessen vissza 493.980.770 forintot és kamatait.
- [3] A felperes módosított keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a felek által 2010. augusztus 23-án kötött Támogatási szerződés fennáll, elsősorban azért, mert I. rendű alperes a szerződéstől nem állt el, nem tett címzett elállást tartalmazó nyilatkozatot, amely megfelelt volna az 1959. évi IV. törvény 320. § (1) bekezdésében előírt követelménynek, a szabálytalansági eljárást lezáró, jogkövetkezményt elrendelő I. rendű alperesi döntés nem minősül ilyennek. Másodsorban e keresetét arra alapította, hogy a Támogatási szerződés részét képező ÁSZF 9.2.2. pontja alapján csak a közreműködő szervezet, azaz a II. rendű alperes volt jogosult elállni, az I. rendű alperes nyilatkozata a szerződést nem szüntette meg, mert elállásra nem volt jogosult, és a II. rendű alperes sem tett ilyen nyilatkozatot. Másodlagos kereseti kérelmében a felperes annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes által hozott szabálytalansági döntésnek az elállásra vonatkozó része, valamint a II. rendű alperes felszólítólevelének elállásra vonatkozó része érvénytelen, nem felel meg az ÁSZF rendelkezéseinek.
- [4] Az I. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Az elsődleges keresettel összefüggésben az volt az álláspontja, hogy az elállás a határozattal megtörtént, nem volt szükség külön nyilatkozatra, a 4/2011.(I.28.) Kormányrendelet 90. § (2) bekezdés a) pontja szerint szabálytalanság megállapítása esetén jogkövetkezményként az elállást kell alkalmazni, a döntés egyértelmű nyilatkozat arról, hogy a szerződéstől eláll, ehhez más cselekményre nem volt szükség, az elállásra pedig - mint irányító hatóságnak - joga volt, függetlenül attól, hogy a közreműködő szervezet is jogosult volt az elállásra a támogatótól kapott felhatalmazás alapján. Hivatkozott arra, hogy 281/2006.(XII.23.) Kormányrendelet 62. §-a az elállási jog gyakorlására feljogosította. A másodlagos kereseti kérelemmel kapcsolatban az volt a védekezése, hogy a szabálytalansági eljárásban tett megállapítások helyesek, a döntésben felhozott indokok az elállást mint jogkövetkezményt megalapozták.
- [5] A II. rendű alperes ellenkérelmében szintén a kereset elutasítását kérte, vitatta, hogy kizárólag az ő jogosultsága lenne a Támogatási szerződéstől elállni, utalt a 4/2011.(I.28.) Kormányrendelet 35. § (1) bekezdésére, mely szerint az irányító hatóság jogosult a támogatási szerződéstől elállni. A másodlagos keresetet is kérte elutasítani.
- [6] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Az elsődleges kereset kapcsán kifejtette, az elállást tartalmazó jognyilatkozatot az I. rendű alperesi jogelőd szabálytalansági eljárás lezárásáról szóló értesítése tartalmazza akként, hogy megállapítja, szabálytalanság történt, és a jogsértés súlyos volta miatt elrendeli a Támogatási szerződéstől történő elállást és a kifizetett összeg visszafizetését. Álláspontja szerint az 1959. évi IV. törvény 207. § (1) bekezdése alapján az „elrendelem a Támogatási Szerződéstől történő elállás” szófordulatot a nyilatkozatot tevő szerződéstől történő elállásaként kellett a felperesnek értelmezni, az elálláshoz további cselekményre nem volt szükség. A felperes részére az értesítés 2018. április 24-én kézbesítésre került, így a támogatási szerződéstől történő elállás hatályosult, a támogatási szerződés megszűnt. Kifejtette, hogy az I. rendű

alperes, illetve jogelődje rendelkezett jogszabályi felhatalmazással a szabálytalansági döntés meghozatalára és a jogkövetkezményként az elállási jog gyakorlására is. A másodlagos keresetet is alaptalannak találta, kifejtette, hogy helyes a szabálytalansági eljárást lezáró határozat, mely rögzíti, a felperes a szerződésszegést megvalósította, az elállás alapjául szolgáló okok bekövetkeztek.

- [7] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérte - a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 369.§ (3) bekezdés c) pontja alapján, anyagi felülbírálat keretében - az ítélet megváltoztatását és a kereset teljesítését arra hivatkozva, hogy az elsőfokú bíróság téves jogszabály alkalmazása folytán a megállapított tényekből téves jogi következtetésre jutott. Tartalmában az 1959. évi IV. törvény 320.§-ára hivatkozva továbbra is állította, hogy elállás nem történt, a szabálytalansági eljárást lezáró döntés nem tekinthető címzett jognyilatkozatnak, de az I. rendű alperes nem is volt jogosult elállni. A másodlagos kereseti kérelme kapcsán az elsőfokú eljárásban már felhozott indokokat adta elő.
- [8] Az I. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a jogszabályok helyes értelmezése alapján jutott arra a megállapításra, hogy az elállás megtörtént, az I. rendű alperes jogszabályi felhatalmazással rendelkezett a szabálytalansági döntés meghozatalára és az elállási jog gyakorlására is, a szabálytalansági döntés olyan címzett jognyilatkozat, amely az 1959. évi IV. törvény 207. § (1) bekezdése folytán megfelel az elállási nyilatkozat feltételeinek. A másodlagos kereseti kérelemmel összefüggésben egyetértett az ítéletben írtakkal.
- [9] A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében szintén az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte az I. rendű alperessel egyező indokokkal.
- [10] A fellebbezés alapos.
- [11] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárás iratai alapján az alábbiakkal egészíti ki:
- [12] A 2018. április 12-én kelt - szabálytalansági eljárást lezáró - I. rendű alperesi jogelőd által hozott határozat utolsó előtti bekezdése az alábbiakat tartalmazza:
- [13] „Mindezekre tekintettel az eljárást a 4/2011.(I.28.) Korm.rendelet 90. § (2) bekezdésének a) pont alapján „szabálytalanság történt” megállapítással zárom. Tekintettel arra, hogy a jogsértés súlyos volt, mely jogsértés a támogathatóságot alapvetően befolyásolta, elrendelem a támogatási szerződéstől történő elállást, és ennek következtében a kifizetett 446.957.849.- Ft támogatási összeg kamatokkal történő vissza követelését.”
- [14] Az így kiegészített tényállásra is figyelemmel nem ért egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban, hogy a perbeli támogatási szerződéstől az elállás megtörtént.
- [15] A Kúria több eseti döntésében (EBH2010.2237., BH2019.227.) kifejtette, hogy a támogatási szerződés atipikus, a közjog és magánjog határán álló szerződés, a támogatási jogviszony tekintetében a pályáztatás, a támogatás odaítélése, és a felhasználás ellenőrzése közjogi jellegű, közigazgatási típusú, ezzel szemben a sikeres pályázatot követő, főként a felek polgári jogi jogait és kötelezettségeit szabályozó szerződés a polgári jog hatálya alá tartozik. A támogatási szerződés kapcsán elrendelt szabálytalansági eljárásban a döntés speciális eljárási rendben zajlik, annak szabályait elsősorban közjogi rendelkezések határozzák meg, és az így meghozott jogerős döntés ellen nincs a polgári ügyekben eljáró bíróságoknak felülbírálati jogköre, ez azonban csupán a jogviszony közjogi elemének megítélésére vonatkozik, a szabálytalansági eljárás eredményeként levont jogkövetkezménynek azonban kihatása lehet a polgári jogi jogviszonyra, és a bíróság a polgári jog szabályai szerint vizsgálja a döntés jogviszonyra gyakorolt hatását.

- [16] A szabálytalansági eljárás lefolytatására jelen esetben - ahogy azt az elsőfokú bíróság is helyesen rögzítette - a 4/2011.(I.28.) Kormány rendelet szabálytalansági eljárással kapcsolatos rendelkezéseit kellett alkalmazni. A Kormány rendelet 90. §-a rendelkezik a szabálytalansági eljárás lezárásáról, a (2) bekezdés a) pontja szerint a szabálytalansági eljárás lezárulhat szabálytalanság megtörténtét megállapító és jogkövetkezményt vagy egyéb intézkedést elrendelő döntéssel, a (3) bekezdés b) pontja szerint szabálytalanság megállapítása esetén a szabálytalansági eljárás során eljáró szervezet a támogatási szerződéstől történő elállást rendelheti el.
- [17] A jelen eljárásban alkalmazandó 1959. évi IV. törvény 320. § (1) bekezdés szerint aki szerződésnél vagy jogszabálynál fogva elállásra jogosult, e jogát a másik félhez intézett nyilatkozattal gyakorolja.
- [18] A támogatási jogviszony specialitásából adódik, hogy a támogatás felhasználásának ellenőrzése közjogi jellegű, ennek lezárását rögzítő döntés csupán elrendeli a jogszabályban írt jogkövetkezmények valamelyikét, így az elállást, de az nem szerződéses nyilatkozat, a határozatában szereplő, "elrendelem az elállást" kifejezés pedig a szavak általánosan elfogadott kijelentése szerint sem érthető a felpereshez intézett, elállási jogot gyakorló nyilatkozatként, és azt a felperesnek sem kellett így értenie. Az "elrendel" ige jelentése a magyar nyelv értelmező szótára szerint (<https://mek.oszk.hu/adatbazis/magyar-nyelv-ertelmezo-szotara>) "olyan személy, akinek rendelkezési joga van, valamire vonatkozó nyomatékos utasítást ad, rendelkezést tesz v. bocsát ki; meghagy, megparancsol". A közigazgatási döntésben elrendelt intézkedést a jogszabályban vagy szerződésben feljogosított személynek kellett volna teljesítenie akként, hogy megteszi a felpereshez címzett, elállást tartalmazó nyilatkozatot. Bár az 1959. évi IV. törvény nem definiálta a jognyilatkozat fogalmát, azt azonban a gyakorlat korábban is a Ptk.6:4.§ (1) bekezdésében írtak szerint használta, eszerint pedig a jognyilatkozat nem más, mint joghatás kiváltására alkalmas akaratnyilatkozat, mely a másik félhez történő megérkezéssel hatályosul, ebben az időpontban fejt ki joghatását, amely joghatás az elállás esetén az 1959. évi IV. törvény 320.§ (1) bekezdése értelmében a szerződés felbontása. Az I. rendű alperes határozata ellen jogorvoslatnak volt helye, a döntés nem volt jogerős vagy végleges, így az a felpereshez történő megérkezés időpontjában a szerződés felbontását eredményező joghatást nem is válthatott ki. A jogorvoslati jog ezért önmagában is kizárta, hogy a határozat felperessel történő közlésének a szerződést felbontó hatása legyen.
- [19] A fentiek okán az elsőfokú bíróság az 1959. évi IV. törvény 320. § (1) bekezdésének megsértésével utasította el a felperesnek a szerződés fennállásának megállapítására irányuló, az elállás hiányán alapuló keresetét, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 382. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és megállapította, hogy a felek között a keresetben megjelölt támogatási szerződés fennáll.
- [20] Elállási jognyilatkozat hiányában az elsődleges kereset további indokait, valamint a másodlagos keresetet vizsgálnia nem kellett, ezért a további indokokat a másodfokú bíróság mellőzi az elsőfokú bíróság ítéletének indoklásából.
- [21] A felperes fellebbezése eredményes, és ennek okán a keresete alapos volt, ezért a másodfokú bíróság mellőzte a perköltségben marasztalását, a Pp. 83. §-a alapján, figyelemmel a 87. § (1) bekezdésére a felperes első-, és másodfokú eljárásban felmerült költségét az I. és II. rendű alperesek egyetemlegesen kötelesek megfizetni. A perköltség áll az elsőfokú eljárásban a felperes által lerótt 1.500.000 forint illetékből, továbbá az őt képviselő ügyvéd első -, és másodfokú eljárásban a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint felszámított, a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése szerint megállapítani kért munkadíjából, mely utóbbiak összegét a másodfokú bíróság mérsékelt összegben állapította meg figyelemmel a kifejtett ügyvédi munka mennyiségére, a tárgyalások számára, az azon való jelenlétre. Ennek

megfelelően a másodfokú bíróság az elsőfokú eljárás ügyvédi munkadíját bruttó 3.000.000 forintban, a másodfokú eljárás ügyvédi munkadíját bruttó 1.500.000 forintban állapította meg.

Pécs, 2021. március 17.

Dr. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Berki Csilla s.k. előadó bíró, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. bíró